

▶ 34 SIDER SKATTESPECIAL

DINE PENGER

NR. 4/2021 – GJØR LIVET RIKERE

Hallgeir
Kvadsheim
Siviløkonom
og ekspert i
Dine Penger

Tonje
Christin
Norrvall
Partner/
advokat
KPMG

Christian
Kallevig
Arnesen,
partner
og senior
formues-
forvalter i
Finansco

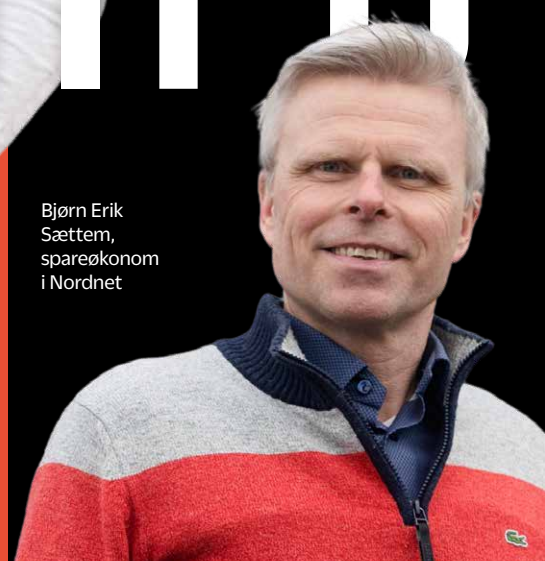
EKSPERTENES BESTE

SKATTETIPS

Gjertrud H.
Behringer
Partner/
advokat
KPMG

Bjørn Erik
Sættem,
spareøkonom
i Nordnet

▶ PANDEMI OG HJEMMEKONTOR

▶ FRADRAGENE DU IKKE MÅ GLEMME

**Selg bilen
din smart**

KVADSHEIM FORKLARER

**Billig og
bra turutstyr**

«FENRIKEN»S BESTE TIPS

**16 aksjetips
fra ekspertene**

DISSE BØR DU HA NÅ

KONGEN AV DOMBÅS TJENER MILLIONER:

– Jeg liker å møte gjestene i restaurantene mine.

VG LØSSALG

RETURUKE 18 | kr 99,00

7 023069 002306

SKATT: FORMUESSKATT

Tekst: CHRISTIAN KALLEVIG ARNESEN

Partner og senior formuesforvalter i Finansco

Ikke spar deg til fant

Fokus på skatt er bra, men ikke utelukk andre hensyn når du skal ta skattemessige beslutninger – det kan bli en dyr besparelse.

Formuesskatt kan til tider være et engasjerende tema i samfunnsdebatten, og Norge er ett av få land som fortsatt skattlegger formue. I tillegg til å gi inntekter til det offentlige er det ment at formuesskatt skal bidra til omfordeling av formue, da det er en skatt for dem med høy formue til «bruk for fellesskapet». Det er likevel omstridt om dette i praksis er så effektivt som det høres ut, sannsynligvis er det ikke det sett fra et økonomisk perspektiv, selv om det rent politisk kan være et sterkt virkemiddel.

Dagens regjering hadde som uttalt mål å redusere formuesskatten. Noen politikere taler også for at den skal fjernes. Formuesskatten er for mange, både privatpersoner og bedriftseiere, fortsatt tyngende, men i en kommende valgperiode er det ikke sikkert en avvikling av formuesskatten låter like godt på en løpeseddel som det den gjør i et regneark.

Selv om formuesskatten kan skape et bredt engasjement, er det viktig å understreke at de fleste av oss ikke er i posisjon til å betale formuesskatt, for eksempel på grunn av bunnfradraget, at en stor andel av formuen er i (primær) bolig, og at vi har høy gjeld.

FORMUESSKATT OPPSUMMERT

Formuesskatten er skatt på skattebetalers netto formue – altså verdien av eiendelene fratrukket gjeld. Eiendeler kan være primærbolig, andre eiendommer, penger i banken, aksjer, fond eller andre typer plasseringer. De ulike formuesobjektene formueverdsettes også ulikt (se tabell for verdsetting), og man har også et bunnfradrag.

NB *Nettoformuen beregnes ved å trekke gjeld fra bruttoformuen, og så trekker man fra et bunnfradrag på 1,5 MNOK (samlet 3,0 MNOK for ektefeller) fra samlet formuesverdi. Nettoformuen beskattes så med 0,85 % for inntektsåret 2020.*

Skattesatsen på 0,85 % er todelt, hvor 0,70 % går til kommunen og 0,15 % går til staten. Se tabell over skatte- og avgiftssatser for formuesskatten nederst på siden.

ULIK VERDSETTING AV ULIKE FORMUESOBJEKTER

Formuen beregnes i utgangspunktet til

omsætningsverdi/markedsverdi, men det er ulike verdsettingsregler for ulike formuesobjekter. De seneste årene har verdsettingsrabattene på «arbeidende kapital» økt, som betyr at aksjer, aksjefond og næringseiendom får en lavere verdi når formuen skal beregnes, nå enn de tidligere har gjort. Se tabell nederst på neste side.

NB *Verdsettingsrabatten er økt med 10 prosentpoeng fra 2019 til inntektsåret 2020 for «arbeidende kapital». Denne rabatten økes nå også ytterligere ved at man fra og med inntektsåret 2021 skal gis en rabatt på 45 % ved verdsetting av «arbeidende kapital».*

HVORDAN FØRES DE STORE FORMUESPOSTENE I SKATTEMELDINGEN?

TIPS *Sjekk at formuesverdien på primærbolig ikke er høyere enn 30 % av markedsverdien, under temaet «Bolig og eiendeler» Bolig og eiendom».*

Primærbolig: Formuesverdien på egen bolig fastsettes med omtrent 25 % av mar-

FORMUESSKATT			2016	2017	2018	2019	2020	-2021
Kommune	K1 1	Fribeløp	1 400 000	1 480 000	1 480 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
		0,7 % over	1 400 000	1 480 000	1 480 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
	K1 2	Fribeløp	2 800 000	2 960 000	2 960 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
		0,7 % over	2 800 000	2 960 000	2 960 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Stat	K1 0 og 1	Fribeløp	1 400 000	1 480 000	1 480 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
		0,15 % over	1 400 000	1 480 000	1 480 000	1 500 000	1 500 000	1 000 000
	K1 2	Fribeløp	2 800 000	2 960 000	2 960 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
		0,15 % over	2 800 000	2 960 000	2 960 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

SKATT: FORMUESSKATT

kedsverdien. Markedsverdien beregnes fra SSBs boligprisstatistikk for tilsvarende boliger i området der du bor. Dersom beregnet formuesverdi overstiger 30 % av markedsverdi, kan du kreve formuesverdien nedsatt. Du kan normalt bare ha én primærbolig.

TIPS Sjekk at fritidsboligen din faktisk er registrert som fritidsbolig, og ikke sekundærbolig, under temaet «Bolig og eiendeler» Bolig og eiendom». Formuesrabatten på fritidsboliger er nemlig betydelig høyere enn for sekundærbolig.

FRITIDSBOLIG: Formuesverdien til fritidsboliger verdsettes til maksimalt 30 % av markedsverdi. Dette beregnes lokalt, og ikke ut fra SSBs boligstatistikk. Du kan ha flere fritidsboliger der alle verdsettes opptil 30 % av markedsverdien. Boligen må benyttes til fritidsformål av den skattepliktige, og være regulert som fritidsbolig.

SEKUNDÆRBOLIG: Verdsettes etter samme modell som primærbolig, men formuesverdien er 90 % av markedsverdi. Blir formuesverdien for høy, kan verdien kreves redusert til markedsverdi. Skillet mellom primær- og sekundærbolig og fritidseiendom har betydning for verdsettingen av formuesskatten, men ikke nødvendigvis for eventuell eiendomsskatt.

NÆRINGSEIENDOM: Vurderes etter en egen beregning for utleieverdi, som antas å gjenspeile markedsverdien. Formuesverdien er 65 % av beregnet utleieverdi (for 2020). Dersom verdien blir for høy, noe den ofte er grunnet bruk av sjablongregler, kan den

kreves nedsatt ved takst. Her kan det legges til at sjablongen (kapitaliseringsfaktoren) er lik for hele landet og treffer best på de store byene.

Resten av landet kommer ofte dårlig ut, og du må vurdere om det lønner seg å innhente takst for å få satt ned formuesverdien. Det forutsetter jo at formuesskattebesparelsen er høyere enn kostnaden ved å innhente takst.

TIPS Sjekk at formuesverdiene for aksjer/aksjefond er 65 % av omsetningsverdi, under temaet «Finans» Verdipapirfond» og «Finans» Aksjer». Det sjekkes mot årsoppgaven fra kon-tofører/forvalter.

➤ **VERDIPAPIRFOND 1:** Fond med en aksjeandel på minimum 80 % klassifiseres som aksjefond, som igjen gir lavere formuesverdi ved beregning av formuesskatt, som for

inntektsåret 2020 er på 65 %. Dette grunnet verdsettingsrabatten for aksjefond (og aksjer).

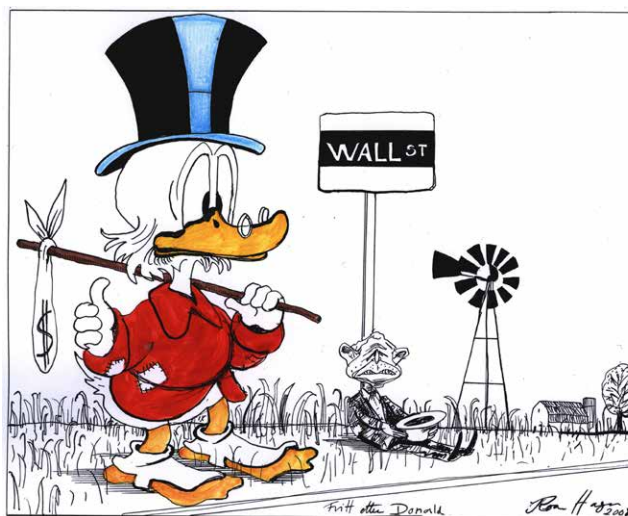
➤ **VERDIPAPIRFOND 2:** Fond med en aksjeandel på 20–80 % klassifiseres som kombinasjonsfond. Aksjeandelen og renteandelen gir da ulik verdsetting for formuesskatt, og aksjeandelen ved årsskiftet er da med på å definere hvor stor verdsettingsrabatten blir samlet sett. Sjekk årsoppgave.

➤ **VERDIPAPIRFOND 3:** Fond med en aksjeandel på under 20 % klassifiseres som rentefond, og vil formuesverdsettes til 100 % av verdien.

➤ **AKSJER:** Børsnoterte aksjer og unoterte (ikke-børsnoterte) aksjer har ulikt grunnlag for verdsettingen i skattemeldingen.

Børsnoterte aksjer verdsettes til børskurs ved årsskiftet, og reduseres deretter til 65 % av denne markedsverdien for inntektsåret 2020.

Unoterte aksjer verdsettes likt med selskapets skattemessige formuesverdi ved årsskiftet.

**Investerings-
beslutninger tatt
kun med bakgrunn
i et ønske om lave-
re formuesskatt
kan vise seg å bli
en dyrekjøpt
«besparelse».**

FORKLARING FORMUESVERDIER

Formuen beregnes i utgangspunktet til omsetningsverdi/markedsverdi, men det er ulike verdsettelsesregler for ulike formuesobjekter. Formuesobjekter kan være bolig, hytte, bankinnskudd, aksjer og så videre. De seneste årene har verdsettelsesrabattene på «arbeidende kapital» økt, som betyr at aksjer, aksjefond og driftsmidler får en lavere verdi når formuen skal beregnes. Det er dog kun marginale endringer fra i fjor.

VERDSETTELSE AV FORMUESOBJEKTER MAKSGRENSER

Formuesobjekt	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bankinnskudd	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Aksjer/Aksjefond	100 %	90 %	80 %	75 %	65 %	55 %
Rentepapirer/obligasjoner	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Primærbolig	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Fritidsbolig	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Sekundærbolig	100 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Næringseiendom	100 %	80 %	80 %	75 %	65 %	55 %

FLERE HENSYN BØR BALANSERES SAMTIDIG

Investeringsbeslutninger tatt kun med bakgrunn i et ønske om lavere formuesskatt kan vise seg å bli en dyrekjøpt «besparelse». Det gjelder uavhengig av om det er investeringer i aksjer, bolig, næringseiendom, kunst eller annet.

Skatt bør selvsagt være ett av elementene som vurderes når man skal forvalte sin formue, men det bør være ett element av flere. Og dis-

se bør sees i sammenheng med hverandre. Det kan være vurderinger av markedsrisiko, risiko i ens personlige økonomi, forventet avkastning, tidshorison, ønske om likviditet og hvilke mål man har for sparingen. Det blir da viktig med god informasjon og kompetanse, sammen med tilstrekkelig med tid, når man skal ta de beste beslutningene og å følge dem opp.

Vi erfarer at de som gjør investeringsbeslutninger kun ut fra ett hensyn, for eksempel å fokusere primært på skatt, kostnader eller avkastning, ofte mister fokus på det store bildet, som igjen går ut over samlet resultat. Vi vil altså minne om viktigheten av å balansere flere hensyn samtidig.

Selskapets formuesverdi er ofte lavere enn markedsverdi, men kan i enkelte tilfeller være høyere, og da skal ikke formuesverdien justeres ned til markedsverdi.

TIPS *En god huskeregel er at dersom det har skjedd endringer i din livssituasjon, er det sannsynlig at dette påvirker hvilke fradrag du har rett til, og hvor mye du skal trekkes i skatt – også formuesskatt. Eksempler på dette kan være endret familiesituasjon, bosted, arbeidssted og lignende.*

MAN SKATTEMOTIVERES TIL BEDRE INVESTORADFERD

Skattemyndighetenes endringer bidrar til generelt bedret investoradferd, selv om det kanskje ikke er det man tenker først på når man tenker på skatt. Lavere formuesskatt ved investeringer i aksjer og aksjefond er én måte å motivere på. En annen er at man kan utsette skatt på opptjent gevinst ved fondsbytter eller aksjesalg om man bruker aksjesparekonto eller unit link fondskonto.

Dette «tvinger» oss over i plasseringer som gir høyere avkastning, og som deltar i samfunnets verdiskapning, og det «tvinger» oss til langsiktighet med våre investeringer heller enn kortsiktig og spekulativt fokus.

Investerer man i aksjer og aksjefond, investerer man også i arbeidsplasser, bedrifter og næringslivet. Når vi skaper verdier med våre investeringer, skaper vi igjen flere arbeidsplasser.

Arbeidsplasser skaper forbruk og nye investeringer, som igjen skaper produksjon, og følgelig nye verdier. Hvorfor skal du bry deg om verdiskapningen i næringslivet? Fordi økt verdiskapning betyr økonomisk vekst, og det er dette som driver samfunns-

hjulene fremover. Og er man investert i verdiskapning, ser man normalt sett også vekst i egen investering gjennom avkastning.

DET FINNES MULIGHETER FOR REDUSERT FORMUESSKATT OG ØKT AVKASTNING

TIPS *Om man ønsker å redusere sin formuesskatt, kan man gjøre dette ved å flytte midler fra formuesobjekter med høy formuesverdsetting – som bankinnskudd og sekundærbolig – til formuesobjekter med lavere formuesverdsetting – som aksjer, aksjefond, mer verdifull primærbolig, fritidsbolig eller kunst.*

➤ **Aksjer og aksjefond:** Verdsettingsrabatt på 45 % for 2021. Gir i tillegg en høy avkastningsforventning.

➤ **Primærbolig:** Høy verdsettingsrabatt. Ved å oppgradere eller kjøpe mer verdifull primærbolig øker man andelen av sin formue i primærbolig, som igjen reduserer formuesgrunnlaget. Kan gi økt eiendomsskatt.

➤ **IPS:** Innstående midler i IPS (individuell pensjonssparing) teller ikke med i grunnlaget for formuesskatt, men innskudd begrenses oppad til kr 40 000 per år.

➤ **Innbo:** Kjøp av innbo reduserer formuesskatten, hvor man i praksis ofte ender opp med null formuesskatt for slike gjenstander.

➤ **Kunst:** Det betales ikke formuesskatt på kunst som har en forsikringsverdi på under én million kroner, gitt at kunsten «henger på vegg» (og dermed er innbo) og ikke ligger i en safe eller i annet depot.

Slike tilpasninger kommer sjelden uten endring i verdisvingninger, men til gjengjeld er den langsiktige verdiutviklingen og

avkastningen normalt også høyere – særlig i aksjer og aksjefond, men også i eiendom og visse kunstobjekter.

TIPS *Vær likevel oppmerksom på at en stor vekt i eiendom, fritidsbolig eller kunst ikke gir noen løpende likvid avkastning som tilskudd til familieøkonomien, og det kan også medføre økt eiendomsskatt.*

For dem som er opptatt av en uttaksplan med faste uttak, så egner likvide fondsplaseringer seg best.

VIL ØKT GJELD GI LAVERE FORMUESSKATT?

Øker man sin gjeld, vil denne gjeldsøkningen redusere formuen med likt beløp, men dersom den skattepliktige har eller kjøper eiendeler som verdsettes med rabatt, vil også en tilsvarende andel av gjelden få samme rabatt.

Gjeldsreduksjonen reduserer altså betydningen av rabatten du fikk på for eksempel aksjeandelen av formuen.

For å svare på spørsmålet i overskriften: Nei, ikke nødvendigvis. Om man tar opp gjeld for å kjøpe for eksempel aksjefond, reduseres formuesverdien av aksjefondene med 45 % for 2021, men gjelden reduseres tilsvarende, og effektene utligner normalt hverandre med tanke på formuesskatt. Man får dog fradrag på gjeldsrentene, høyere avkastningsforventning enn lånerenten, og større verdisvingninger.

REDUSERT FORMUESSKATT VED BRUK AV INVESTERINGSSKAP

Du som eier ditt eget investeringsselskap, vil få en lavere formuesbelastning dersom du for eksempel har bankinnskuddet ditt på bankkonto i selskapet, sammenlignet med å ha et tilsvarende bankinnskudd på privat hånd, alt annet likt. Såfremt du ikke har gjeld, vil pengene du har på bankkonto i selskapet, gi følgende formuesgrunnlag privat:

$55\% \times 0,85\% = 0,4675\%$ (formuesverdien på aksjene du eier i selskapet, x sats for formuesskatt) for 2021.

VÆR SELEKTIV

Det finnes altså muligheter for både redusert formuesskatt og høyere avkastning for dem som er komfortabel med verdisvingninger. Man skal likevel være selektiv om man gjør slike disposisjoner. Å reallokere midler fra bankkonto til aksjefond eller kunst gir god mening om man er ute etter lavere formuesskatt, men om man i tillegg er ute etter bedre avkastning, må man også velge riktige aksjefond og riktig kunst. Om man er ute etter plasseringer hvor mange kan legge opp til faste uttak, er også likviditet i plasseringen viktig, noe som igjen gjør aksjefond mer aktuelt enn mer verdifull primærbolig, fritidsbolig eller kunst.